

## KALBŲ PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMŲ UŽDUOČIŲ APRAŠAS

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kalbų pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų (toliau – PUPP) užduočių aprašas (toliau – aprašas) nustato 10 ir II gimnazijos klasės lietuvių kalbos ir literatūros PUPP, lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP, rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP, baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP, vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduočių tematiką, specifiką ir pobūdį, taškų sumą ir jų paskirstymą pagal pasiekimų lygius, trukmę, užduoties pateikimą, priemones ir atliktų užduočių vertinimą.

2. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Bendrosiose programose, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – bendrosios programos) vartojamas sąvokas.

3. PUPP vykdomas pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintą tvarkaraštį (toliau – PUPP tvarkaraštis).

4. Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP, lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP, rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP, baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP, vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduočių struktūra, pasiekimų sritys ir mokymosi turinys, užduoties taškų procentai nustatyti dalyko bendrosios programos skyriuje Pasiekimų vertinimas. Šiame apraše pateikiamas pasiekimų sričių, mokymosi turinio ir užduoties taškų procentų pritaikymas PUPP tvarkaraštyje nurodytai konkrečiau PUPP datai.

5. PUPP vertinamos pagrindiniame ugdyme mokinių įgytos kompetencijos. Kompetencijos – asmens ugdymo(si) Bendrosiomis programomis rezultatai, rodantys nuosekliai įgyjamą dvasinę, kognityvinę ir fizinę brandą. Jos suprantamos kaip gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių, vertybinių nuostatų visuma. Dalykų bendrosiose programose siektini ugdymo rezultatai aprašyti kaip mokinių kompetencijų ugdymo pasiekimai. Pasiekimų sritys ir pasiekimai bendrosiose programose išskirti, vadovaujantis bendrųjų programų 1 priedu „Kompetencijų raidos aprašas“. Pasiekimai siejami su išskirtais kompetencijų sandais ir jų raiška. Kompetencijos ugdomos visų bendrųjų programų mokymo(si) turiniu. 9. Šiame apraše lietuvių kalbos ir literatūros kognityvinių gebėjimų sritis charakterizuoja pasiekimų aprašymuose vartojamos sąvokos:

6. Šiame apraše kognityvinių gebėjimų sritis charakterizuoja pasiekimų aprašymuose vartojamos sąvokos:

6.1. žinios ir supratimas – mokinyms supranta, įvardija, apibūdina ir tinkamai vartoja kalbos struktūras, sąvokas, faktus, įvykius, dėsningumus, reiškinius ir procesus; atpažįsta ir apibūdina kalbinės raiškos priemones ir jų funkcijas; įvardija tekste pasakytas mintis, remdamasis teksto visuma;

6.2. taikymas – mokinyms, taikydamas žinias, atsako į klausimus, atlieka užduotis, randa ir apibendrina informaciją, lygina, daro išvadas apie faktus, įvykius, dėsningumus, objektus, reiškinius ir procesus, jų priežastis ir pasekmes įvairiuose žinomuose ir (ar) nesudėtinguose, ir (ar) įprastuose kontekstuose; analizuodamas ir (ar) redaguodamas teksto kalbos taisyklingumą bei stilių, vartoja tinkamus žodžius, tinkamas gramatines formas ir konstrukcijas, laikosi rašybos ir skyrybos taisyklių,

taiko kalbinės raiškos priemones; komponuodamas tekstą, siekia teksto rišlumo ir vientisumo, turinio struktūros ir raiškos dermės; aiškiai formuluoja mintis, pagrindžia jas tinkamais argumentais;

6.3. aukštesnieji mąstymo gebėjimai – mokinys įvertina pateiktus faktus, idėjas, nuomones ir nustato jų priežasties ir pasekmės ryšį, analizuoja ir interpretuoja informaciją, kelia ir atsako į klausimus, siedamas skirtingų šaltinių duomenis, argumentuotai reiškia savo požiūrį ir vertinimą, polemizuoja, remdamasis savo literatūrine ir kultūrine patirtimi, nuosekliai ir sistemingai ieško atsakymų, taiko tiriamąsias strategijas, daro pagrįstas ir išsamias išvadas, kuria tekstus, naudodamasis įžvalgomis ir argumentais.

7. Trumpas kalbos ir literatūros pasiekimų lygių apibūdinimas:

7.1. Slenkstinis pasiekimų lygis – mokinys skiria literatūros rūšis (epiką, lyriką, dramą), dalį mokymosi turinyje nurodytų grožinių ir negrožinių tekstų žanrų, nurodo kai kurias eiliuotos kalbos ypatybes; randa informaciją tekste, atpažįsta pagrindines temas, nurodo teksto tikslą; kuria tekstą bandydamas argumentuoti; taiko pagrindines rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles.

7.2. Patenkinamas pasiekimų lygis – mokinys, remdamasis tiesiogiai pasakytais dalykais, nurodo teksto tikslą, atpažįsta tematiką, problemas, pagrindines mintis; paaiškina reiškinius, požiūrius; reiškia savo požiūrį ir vertinimą, bando jį pagrįsti; tinkamai pasirenka kalbinės raiškos priemones; siekia mintis formuluoti aiškiai, tiksliai, glaustai, logiškai; pagrindžia kai kuriuos teiginius; taiko pagrindines rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles.

7.3. Pagrindinis pasiekimų lygis – mokinys, remdamasis tiesiogiai pasakytais dalykais, potekste ir kūrinio kontekstu, aptaria tematiką, problemas, pagrindines mintis, vertybes; perfrazuoja mintis savo žodžiais; aptaria vaizduojamojo pasaulio elementus tradiciniuose ir moderniuose grožiniuose kūriniuose, paaiškina, kaip kalbinės raiškos ir komponavimo priemonėmis kuriama prasmė, siekiama tam tikro įspūdžio, poveikio skaitytojui; išsako savo požiūrį, nuosekliai plėtodamas pagrindinę mintį, vertina; tinkamai pasirenka aspektus, juos analizuoja; tinkamai argumentuoja; rašo stilinga ir taisyklinga kalba; taiko daugumą rašybos, skyrybos, gramatikos taisyklių.

7.4. Aukštesnysis pasiekimų lygis – mokinys paaiškina ir interpretuoja netiesiogiai pasakytas mintis, požiūrius, grožiniame kūrinyje vaizduojamas situacijas remiantis įvairių sričių žiniomis, teksto visuma, teksto istoriniu kultūriniu kontekstu; nurodo logines sąsajas, vartodamas dalykinę kalbą, tinkamas sąvokas ir terminus; lygina objektus, aiškiai nurodydamas lyginimo aspektus; vertina savarankiškai pasirinkdamas tinkamus kriterijus, vertinimus pagrindžia kūrinio medžiaga; kuria įtikinamojo pobūdžio tekstus, svariai ir įtikinamai argumentuoja, polemizuoja su kitų požiūriais, nurodydamas argumentų silpnumą, pasiūlydamas alternatyvų; rašo stilinga ir taisyklinga kalba, mintis dėsto logiškai, nuosekliai, aiškiai; naudojami reikalingais kalbos klodais; puikiai taiko rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles.

## II SKYRIUS

### LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS PUPP UŽDUOTIS

8. Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP užduoties struktūra, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio temas procentais nustatyti bendrųjų programų 13 priedo „Lietuvių kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Pasiekimų vertinimas“ 39.3 punkte.

9. Atsižvelgiant tai, kad PUPP vykdomas gegužės mėn., 39.3.1 papunkčio lentelė pritaikoma taip:

9.1. lietuvių kalbos ir literatūros mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritys procentais PUPP užduotyje:

Pasiekimų ir mokymo(si) turinio sritys	Užduoties taškai procentais
Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas	25
Kalbos pažinimas ir vartojimas	25
Rašymas ir teksto kūrimas	50
Iš viso taškų procentais	100

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

9.2. Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP gali būti užduotys iš visų 9 ir I gimnazijos klasės temų ir potemių, o iš 10 ir II gimnazijos klasės neįtraukiamas temos „Barokas“ mokymosi turinys.

10. Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP užduotis.

10.1. Užduoties pobūdis	<p>10.1.1. Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas (15 taškų). Mokiniai skaito tekstą ir atlieka nurodytas užduotis. Pateikiami du (ar daugiau) bendrine kalba parašyti tekstai, kurių bendra apimtis 700–1000 žodžių. Vienas tekstas parenkamas iš grožinės literatūros, kitas ar kiti tekstai gali būti parinkti iš grožinės literatūros, žiniasklaidos, enciklopedijų, žinytų, mokslo populiarinimo darbų ir kt. Tekstai autentiški arba minimaliai adaptuoti trumpinant, redaguojant. Tekstai gali būti su neverbaliniais elementais. Užduotį sudaro pasirenkamojo atsakymo klausimai ir bent vienas išplėsto atvirojo atsakymo klausimas, susijęs su tekstų lyginimu ir argumentuotu, rišliu savo nuomonės ar įžvalgų pateikimu, ir (ar) tekstų idėjų palaikymu ar nepritarimu.</p> <p>10.1.2. Kalbos pažinimas ir vartojimas (15 taškų). Kalbos pažinimo gebėjimams patikrinti pateikiamos užduotys, susijusios su lietuvių kalbos fonetikos, morfologijos ir rašybos bei sintaksės ir skyrybos pažinimu; kalbos vartojimo gebėjimams patikrinti pateikiamos užduotys, susijusios su gramatinių, leksinių, stilistinių ar retorinių raiškos priemonių pažinimu ir tinkamu vartojimu. Užduotį sudaro pasirenkamojo atsakymo klausimai.</p> <p>10.1.3. Rašymas ir teksto kūrimas (30 taškų). Teksto kūrimo raštu gebėjimai tikrinami viena atvirojo tipo užduotimi; minimali kuriamo teksto apimtis – 250 žodžių; pateikiamos trys teksto kūrimo užduotys iš 9–10 (gimnazijų I–II) klasių kurso; mokinys renkasi vieną iš jų ir kuria tekstą pagal temos formuluotę, remdamasis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi; tekstas rašomas mokinio pasirinkta forma: kaip rašinys (atsakymas į klausimą), literatūrinis laiškas ar dienoraštis, straipsnis, esė ir pan.</p>
10.2. Tikrinami gebėjimai	<p>10.2.1. Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas: aptaria skaitomus tekstus, analizuoja, interpretuoja, daro išvadas, remdamiesi literatūros žiniomis; vertina skaitomų tekstų turinį ir raišką. Teksto suvokimo gebėjimams patikrinti pateikiamos užduotys ar klausimai, apimantys esminius tekstų aspektus.</p> <p>10.2.2. Kalbos pažinimas ir vartojimas: taiko lietuvių kalbos fonetikos, morfologijos ir rašybos žinias: žodžių fonetinę, sandaros ar darybos analizę, kalbos dalių ir formų darybos nustatymas bei gramatinis nagrinėjimas, žodžių rašybos aiškinimas (atraminė forma) ir pan.; taiko lietuvių kalbos sintaksės ir skyrybos žinias: vientisinio ir sudėtinio sakinio sintaksinis nagrinėjimas, atskiriamųjų ir išskiriamųjų sintaksinių konstrukcijų (privaloma) skyryba (jos aiškinimas, sakinių transformavimas) ir pan.; tinkamai vartoja leksines, gramatines, stilistines kalbos priemones.</p> <p>10.2.3. Rašymas ir teksto kūrimas: raštu kuria tekstus, atsižvelgdami į rašymo tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją; suvokia ir nuosekliai plėtoja temą, tinkamai ir svariai argumentuoja ir pagrindžia teiginius; kuria tinkamos struktūros tekstus; rašo taisyklinga ir stilinga kalba.</p>
10.3. Iš viso taškų	60 taškų.
10.4. Trukmė	180 min.:

	teksto suvokimo, kalbos pažinimo ir vartojimo užduotys (rekomenduojama 90 min.); rašymas ir teksto kūrimas (rekomenduojama 90 min.). Perėjus į II dalį, grįžti į I dalį negalima.
10.5. Kognityvinių gebėjimų sritys	I ir II dalys. Žinios ir supratimas – 40 proc., taikymas – 45 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 15 proc.
10.6. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	I ir II dalys. Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
10.7. Užduoties pateikimas	Užduotis pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
10.8. Priemonės ir priedai	Lapas užrašams, kompiuteris, teksto kūrimo užduočiai – „Mokomasis lietuvių kalbos rašybos ir kirčiavimo žodynas“ arba „Dabartinės lietuvių kalbos žodynas“. Reikalavimai kompiuteriui nustatyti lietuvių kalbos ir literatūros PUPP vykdymo instrukcijoje.
10.9. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Uždarojo atsakymo klausimai vertinami automatiškai, atvirojo atsakymo užduotis vertina vertintojai elektroninėje vertinimo sistemoje.

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

### III SKYRIUS LENKŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS PUPP UŽDUOTIS

11. Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduoties struktūra, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio temas procentais nustatyti bendrųjų programų 4 priedo „Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“ 35.3 punkte.

12. Atsižvelgiant tai, kad PUPP vykdomas gegužės mėn., 35.3.2 papunkčio lentelė pritaikoma taip:

12.1. lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritys procentais PUPP užduotyje:

PUPP užduotis	Pasiekimų sritys ir mokymosi turinys					Užduoties taškų procentai
	Kalbėjimas, klausymas ir sąveika	Skaitymas ir teksto supratimas	Rašymas ir teksto kūrimas	Kalbos pažinimas	Literatūros ir kultūros pažinimas	
Klausomo teksto supratimas						15
Skaitomo teksto supratimas						35
Teksto kūrimas						50
Iš viso taškų procentais	10	20	30	20	20	100

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

12.2. Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP gali būti užduotys iš visų 9 ir I gimnazijos klasės temų ir potemių, o iš 10 ir II gimnazijos klasės neįtraukiamas temos „Literatūra nuo 1939 m.“ mokymosi turinys.

13. Lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduotis.

13.1. Užduoties pobūdis	<p>13.1.1. Klausomo teksto supratimas (9 taškai). Klausomo teksto supratimo dalyje pateikiami vienas ar keli garso arba audiovizualiniai įrašai, kuriuose bendrine kalba kalbama įvairiomis kultūrinėmis ir (ar) visuomeninėmis temomis. Bendra garso įrašų trukmė – iki 5–6 min. Kalbama bendrine sakytine kalba perteikiama įvairių kalbėtojų ir (ar) skirtingomis intonacijomis. Mokiniai klausosi įrašų, analizuoja ir interpretuoja pranešimus (pavyzdžiui, tikrinama, ar suprasta pagrindinė informacija ir (ar) mintis, nuomonė, ar detalai suprastas tekstas), kelia hipotezę, formuluoja pagrindinę mintį. Pateikiami pasirenkamojo ar trumpojo atsakymo klausimai.</p> <p>13.1.2. Skaitymas, teksto supratimas (21 taškas). Mokiniai skaito tekstą ir atlieka nurodytas užduotis. Pateikiami bendrine kalba parašyti autentiški arba minimaliai adaptuoti trumpinant, redaguojant tekstai. Teksto (tekstų) bendra apimtis 700–800 žodžių. Tekstas (tekstai) parenkami grožiniai klasikiniai ir šiuolaikiniai, mokslo populiarinimo, publicistikos. Mokiniai skaitomus tekstus analizuoja, interpretuoja, daro išvadas, remdamiesi literatūros žiniomis; vertina skaitomų tekstų turinį ir raišką. Teksto supratimo gebėjimams patikrinti pateikiamos užduotys arba klausimai, apimantys esminius tekstų aspektus. Pateikiami pasirenkamojo ar trumpojo atsakymo klausimai ir bent vienas išplėsto atvirojo atsakymo klausimas, susijęs su tekstų lyginimu ir argumentuotu, rišliu savo nuomonės ir savo įžvalgų pateikimu.</p> <p>13.1.3. Rašymas ir teksto kūrimas (30 taškų). Rašymo ir teksto kūrimo dalyje pateikiamos dvi teksto kūrimo užduotys iš 9–10 (gimnazijų I–II) klasių kurso. Mokinys renkasi vieną iš jų ir kuria tekstą (samprotavimo rašinį, straipsnį, recenziją, viešą kalbą), remdamasis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo kultūrine bei visuomenine patirtimi. Mokiniai raštu kuria tekstus, atsižvelgdami į žanro reikalavimus, rašymo tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją; suvokia ir nuosekliai plėtoja temą, tinkamai ir svariai argumentuoja ir pagrindžia teiginius; kuria tinkamos struktūros tekstus; rašo taisyklinga kalba. Teksto kūrimo raštu gebėjimai tikrinami viena atvirojo tipo užduotimi; minimali kuriamo teksto apimtis – 250 žodžių.</p>
13.2. Iš viso taškų	60 taškų.
13.3. Trukmė	210 min.
13.4. Kognityvinių gebėjimų sritys	I ir II dalys. Žinios ir supratimas – 40 proc., taikymas – 45 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 15 proc.
13.5. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	I ir II dalys. Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
13.6. Užduoties pateikimas	Užduotis pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
13.7. Priemonės ir priedai	Lapas užrašams, kompiuteris, teksto kūrimo užduočiai pateikiamas lenkų aiškinamasis žodynas (lenk. <i>Słownik języka polskiego</i> ). Reikalavimai kompiuteriui nustatyti lenkų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP vykdymo instrukcijoje.

13.8. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Uždarojo atsakymo klausimai vertinami automatiškai, atvirojo atsakymo užduotis vertina vertintojai elektroninėje vertinimo sistemoje.
---	--

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

#### IV SKYRIUS RUSŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS PUPP UŽDUOTIS

14. Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduoties struktūra, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio temas procentais nustatyti bendrųjų programų 16 priedo „Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“ 35.3 punkte.

15. Atsižvelgiant tai, kad PUPP vykdomas gegužės mėn., 35.3.1 papunkčio lentelė pritaikoma taip:

15.1. rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritis procentais PUPP užduotyje:

PUPP užduotis	Pasiekimų sritys ir mokymosi turinys					Užduoties taškų procentai
	Kalbėjimas, klausymas ir sąveika	Skaitymas ir teksto supratimas	Rašymas ir teksto kūrimas	Kalbos pažinimas	Literatūros ir kultūros pažinimas	
Klausomo teksto supratimas						15
Skaitomo teksto supratimas						35
Teksto kūrimas						50
Iš viso taškų procentais	10	20	30	20	20	100

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

15.2. Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP gali būti užduotys iš visų 9 ir I gimnazijos klasės temų ir potemių, o iš 10 ir II gimnazijos klasės neįtraukiamas temos „Šiuolaikinė literatūra“ mokymosi turinys.

16. Rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduotis.

16.1. Užduoties pobūdis	<p>16.1.1. Klausomo teksto supratimas (9 taškai). Klausomo teksto supratimo dalyje pateikiami vienas ar keli garso arba audiovizualiniai įrašai, kuriuose bendrine kalba kalbama įvairiomis kultūrinėmis ir (ar) visuomeninėmis temomis. Bendra garso įrašų trukmė – iki 5–6 min. Kalbama bendrine sakytine kalba perteikiama įvairių kalbėtojų ir (ar) skirtingomis intonacijomis. Mokiniai klausosi įrašų, analizuoja ir interpretuoja pranešimus (pavyzdžiui, tikrinama, ar suprasta pagrindinė informacija ir (ar) mintis, nuomonė, ar detalai suprastas tekstas), kelia hipotezę, formuluoja pagrindinę mintį. Pateikiami pasirenkamojo ar trumpojo atsakymo klausimai.</p> <p>16.1.2. Skaitymas, teksto supratimas (21 taškas). Mokiniai skaito tekstą ir atlieka nurodytas užduotis. Pateikiami bendrine kalba parašyti autentiški arba minimaliai adaptuoti trumpinant, redaguojant tekstai. Teksto (tekstų) bendra apimtis 700–800 žodžių.</p>
-------------------------	---

	<p>Tekstas (tekstai) parenkami grožiniai klasikiniai ir šiuolaikiniai, mokslo populiarinimo, publicistikos.</p> <p>Mokiniai skaitomus tekstus analizuoja, interpretuoja, daro išvadas, remdamiesi literatūros žiniomis; vertina skaitomų tekstų turinį ir raišką.</p> <p>Teksto supratimo gebėjimams patikrinti pateikiamos užduotys arba klausimai, apimantys esminius tekstų aspektus.</p> <p>Pateikiami pasirenkamojo ar trumpojo atsakymo klausimai ir bent vienas išplėsto atvirojo atsakymo klausimas, susijęs su tekstų lyginimu ir argumentuotu, rišliu savo nuomonės ir savo įžvalgų pateikimu.</p> <p>16.1.3. Rašymas ir teksto kūrimas (30 taškų).</p> <p>Rašymo ir teksto kūrimo dalyje pateikiamos dvi teksto kūrimo užduotys iš 9–10 (gimnazijų I–II) klasių kurso. Mokinys renkasi vieną iš jų ir kuria tekstą (samprotavimo rašinį, straipsnį, recenziją, viešą kalbą), remdamasis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo kultūrine bei visuomenine patirtimi.</p> <p>Mokiniai raštu kuria tekstus, atsižvelgdami į žanro reikalavimus, rašymo tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją; suvokia ir nuosekliai plėtoja temą, tinkamai ir svariai argumentuoja ir pagrindžia teiginius; kuria tinkamos struktūros tekstus; rašo taisyklinga kalba.</p> <p>Teksto kūrimo raštu gebėjimai tikrinami viena atvirojo tipo užduotimi; minimali kuriamo teksto apimtis – 250 žodžių.</p>
16.2. Iš viso taškų	60 taškų.
16.3. Trukmė	210 min.
16.4. Kognityvinių gebėjimų sritys	I ir II dalys. Žinios ir supratimas – 40 proc., taikymas – 45 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 15 proc.
16.5. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	I ir II dalys. Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
16.6. Užduoties pateikimas	Užduotis pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
16.7. Priemonės ir priedai	Lapas užrašams, kompiuteris, teksto kūrimo užduočiai pateikiamas rusų aiškinamasis žodynas. Reikalavimai kompiuteriui nustatyti rusų tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP vykdymo instrukcijoje.
16.8. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Uždarojo atsakymo klausimai vertinami automatiškai, atvirojo atsakymo užduotis vertina vertintojai elektroninėje vertinimo sistemoje.

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

## V SKYRIUS BALTARUSIŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS PUPP UŽDUOTIS

17. Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduoties struktūra, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio temas procentais nustatyti bendrųjų programų 15 priedo „Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“ 40.3 punkte.

18. Atsižvelgiant tai, kad PUPP vykdomas gegužės mėn., 40.3.1 papunkčio lentelė pritaikoma taip:

18.1. baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritys procentais PUPP užduotyje:

PUPP užduotis	Pasiekimų sritys ir mokymosi turinys					Užduoties taškų procentai
	Kalbėjimas, klausymas ir sąveika	Skaitymas ir teksto supratimas	Rašymas ir teksto kūrimas	Kalbos pažinimas	Literatūros ir kultūros pažinimas	
Klausomo teksto supratimas						15
Skaitomo teksto supratimas						35
Teksto kūrimas						50
Iš viso taškų procentais	10	20	30	20	20	100

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

18.2. Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP gali būti užduotys iš visų 9 ir I gimnazijos klasės temų ir potemių, o iš 10 ir II gimnazijos klasės neįtraukiamas temos „Literatūra nuo 1941 m.“ mokymosi turinys.

19. Baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduotis.

19.1. Užduoties pobūdis	<p>19.1.1. Klausomo teksto supratimas (9 taškai). Klausomo teksto supratimo dalyje pateikiami vienas ar keli garso arba audiovizualiniai įrašai, kuriuose bendrine kalba kalbama įvairiomis kultūrinėmis ir (ar) visuomeninėmis temomis. Bendra garso įrašų trukmė – iki 5–6 min. Kalbama bendrine sakytine kalba perteikiama įvairių kalbėtojų ir (ar) skirtingomis intonacijomis. Mokiniai klausosi įrašų, analizuoja ir interpretuoja pranešimus (pavyzdžiui, tikrinama, ar suprasta pagrindinė informacija ir (ar) mintis, nuomonė, ar detalai suprstas tekstas), kelia hipotezę, formuluoja pagrindinę mintį. Pateikiami pasirenkamojo ar trumpojo atsakymo klausimai.</p> <p>19.1.2. Skaitymas, teksto supratimas (21 taškas). Mokiniai skaito tekstą ir atlieka nurodytas užduotis. Pateikiami bendrine kalba parašyti autentiški arba minimaliai adaptuoti trumpinant, redaguojant tekstai. Teksto (tekstų) bendra apimtis 700–800 žodžių. Tekstas (tekstai) parenkami grožiniai klasikiniai ir šiuolaikiniai, mokslo populiarinimo, publicistikos. Mokiniai skaitomus tekstus analizuoja, interpretuoja, daro išvadas, remdamiesi literatūros žiniomis; vertina skaitomų tekstų turinį ir raišką. Teksto supratimo gebėjimams patikrinti pateikiamos užduotys arba klausimai, apimantys esminius tekstų aspektus. Pateikiami pasirenkamojo ar trumpojo atsakymo klausimai ir bent vienas išplėsto atvirojo atsakymo klausimas, susijęs su tekstų lyginimu ir argumentuotu, rišliu savo nuomonės ir savo įžvalgų pateikimu.</p> <p>19.1.3. Rašymas ir teksto kūrimas (30 taškų). Rašymo ir teksto kūrimo dalyje pateikiamos dvi teksto kūrimo užduotys iš 9–10 (gimnazijų I–II) klasių kurso. Mokinys renkasi vieną iš jų ir kuria tekstą (samprotavimo rašinį, straipsnį, recenziją, viešą kalbą), remdamasis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo kultūrine bei visuomenine patirtimi. Mokiniai raštu kuria tekstus, atsižvelgdami į žanro reikalavimus, rašymo tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją; suvokia ir nuosekliai plėtoja temą, tinkamai ir svariai argumentuoja ir pagrindžia teiginius; kuria tinkamos struktūros tekstus; rašo taisyklinga kalba.</p>
-------------------------	---



	Teksto kūrimo raštu gebėjimai tikrinami viena atvirojo tipo užduotimi; minimali kuriamo teksto apimtis – 250 žodžių.
19.2. Iš viso taškų	60 taškų.
19.3. Trukmė	210 min.
19.4. Kognityvinių gebėjimų sritys	I ir II dalys. Žinios ir supratimas – 40 proc., taikymas – 45 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 15 proc.
19.5. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	I ir II dalys. Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
19.6. Užduoties pateikimas	Užduotis pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
19.7. Priemonės ir priedai	Lapas užrašams, kompiuteris, teksto kūrimo užduočiai pateikiamas baltarusių aiškinamasis žodynas. Reikalavimai kompiuteriui nustatyti baltarusių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP vykdymo instrukcijoje.
19.8. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Uždarojo atsakymo klausimai vertinami automatiškai, atvirojo atsakymo užduotis vertina vertintojai elektroninėje vertinimo sistemoje.

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

## VI SKYRIUS VOKIEČIŲ TAUTINĖS MAŽUMOS GIMTOSIOS KALBOS IR LITERATŪROS PUPP UŽDUOTIS

20. Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduoties struktūra, užduoties taškų pasiskirstymas pagal pasiekimų sritis ir mokymo(si) turinio temas procentais nustatyti bendrųjų programų 17 priedo „Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros bendroji programa“ skyriuje „Mokinių pasiekimų vertinimas“ 35.3 punkte.

21. Atsižvelgiant tai, kad PUPP vykdomas gegužės mėn., 35.3.1 papunkčio lentelė pritaikoma taip:

21.1. vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros mokymo(si) turinio ir pasiekimų sritys procentais PUPP užduotyje:

PUPP užduotis	Pasiekimų sritys ir mokymosi turinys					Užduoties taškų procentai
	Kalbėjimas, klausymas ir sąveika	Skaitymas ir teksto supratimas	Rašymas ir teksto kūrimas	Kalbos pažinimas	Literatūros ir kultūros pažinimas	
Klausomo teksto supratimas						15
Skaitomo teksto supratimas						35
Teksto kūrimas						50
Iš viso taškų procentais	10	20	30	20	20	100

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

21.2. Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP gali būti užduotys iš visų 9 ir I gimnazijos klasės temų ir potemių, o iš 10 ir II gimnazijos klasės neįtraukiamas temos „XX amžiaus literatūra“ mokymosi turinys.

## 22. Vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP užduotis.

22.1. Užduoties pobūdis	<p>22.1.1. Klausomo teksto supratimas (9 taškai). Klausomo teksto supratimo dalyje pateikiami vienas ar keli garso arba audiovizualiniai įrašai, kuriuose bendrine kalba kalbama įvairiomis kultūrinėmis ir (ar) visuomeninėmis temomis. Bendra garso įrašų trukmė – iki 5–6 min. Kalbama bendrine sakytine kalba perteikiama įvairių kalbėtojų ir (ar) skirtingomis intonacijomis. Mokiniai klausosi įrašų, analizuoja ir interpretuoja pranešimus (pavyzdžiui, tikrinama, ar suprasta pagrindinė informacija ir (ar) mintis, nuomonė, ar detalai suprastas tekstas), kelia hipotezę, formuluoja pagrindinę mintį. Pateikiami pasirenkamojo ar trumpojo atsakymo klausimai.</p> <p>22.1.2. Skaitymas, teksto supratimas (21 taškas). Mokiniai skaito tekstą ir atlieka nurodytas užduotis. Pateikiami bendrine kalba parašyti autentiški arba minimaliai adaptuoti trumpinant, redaguojant tekstai. Teksto (tekstų) bendra apimtis 700–800 žodžių. Tekstas (tekstai) parenkami grožiniai klasikiniai ir šiuolaikiniai, mokslo populiarinimo, publicistikos. Mokiniai skaitomus tekstus analizuoja, interpretuoja, daro išvadas, remdamiesi literatūros žiniomis; vertina skaitomų tekstų turinį ir raišką. Teksto supratimo gebėjimams patikrinti pateikiamos užduotys arba klausimai, apimantys esminius tekstų aspektus. Pateikiami pasirenkamojo ar trumpojo atsakymo klausimai ir bent vienas išplėsto atvirojo atsakymo klausimas, susijęs su tekstų lyginimu ir argumentuotu, rišliu savo nuomonės ir savo įžvalgų pateikimu.</p> <p>22.1.3. Rašymas ir teksto kūrimas (30 taškų). Rašymo ir teksto kūrimo dalyje pateikiamos dvi teksto kūrimo užduotys iš 9–10 (gimnazijų I–II) klasių kurso. Mokinys renkasi vieną iš jų ir kuria tekstą (samprotavimo rašinį, straipsnį, recenziją, viešą kalbą), remdamasis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo kultūrine bei visuomenine patirtimi. Mokiniai raštu kuria tekstus, atsižvelgdami į žanro reikalavimus, rašymo tikslą, adresatą ir komunikavimo situaciją; suvokia ir nuosekliai plėtoja temą, tinkamai ir svariai argumentuoja ir pagrindžia teiginius; kuria tinkamos struktūros tekstus; rašo taisyklinga kalba. Teksto kūrimo raštu gebėjimai tikrinami viena atvirojo tipo užduotimi; minimali kuriamo teksto apimtis – 250 žodžių.</p>
22.2. Iš viso taškų	60 taškų.
22.3. Trukmė	210 min.
22.4. Kognityvinių gebėjimų sritys	I ir II dalys. Žinios ir supratimas – 40 proc., taikymas – 45 proc., aukštesnieji mąstymo gebėjimai – 15 proc.
22.5. Taškų procentai pagal pasiekimų lygius	I ir II dalys. Slenkstinis – 35 proc., patenkinamas – 15 proc., pagrindinis – 35 proc., aukštesnysis – 15 proc.
22.6. Užduoties pateikimas	Užduotis pateikiama ir atliekama elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Klausimo vertė taškais pateikiama prie kiekvieno klausimo.
22.7. Priemonės ir priedai	Lapas užrašams, kompiuteris, teksto kūrimo užduočiai pateikiamas vokiečių aiškinamasis žodynas. Reikalavimai kompiuteriui nustatyti vokiečių tautinės mažumos gimtosios kalbos ir literatūros PUPP vykdymo instrukcijoje.

22.8. Mokinių atliktų užduočių vertinimas	Centralizuotas. Atliktos užduotys vertinamos elektroninėje užduoties atlikimo (testavimo) sistemoje. Uždarojo atsakymo klausimai vertinami automatiškai, atvirojo atsakymo užduotis vertina vertintojai elektroninėje vertinimo sistemoje.
---	--

Pastaba. Lentelėje pateikti skaičiai yra orientaciniai, užduotyje galima iki 5 procentų paklaida.

## VII SKYRIUS ĮVERTINIMAS BALAIS

23. Užduoties taškų procentų, taškų ir įvertinimo balais atitiktis:

Procentai	Taškai	Balai	Lygis
0–10 proc.	0–6 tšk.	1	Nepatenkinamas
11–20 proc.	7–12 tšk.	2	
21–30 proc.	13–18 tšk.	3	
31–40 proc.	19–24 tšk.	4	Slenkstinis
41–50 proc.	25–30 tšk.	5	Patenkinamas
51–60 proc.	31–36 tšk.	6	
61–70 proc.	37–42 tšk.	7	Pagrindinis
71–80 proc.	43–48 tšk.	8	
81–90 proc.	49–54 tšk.	9	Aukštesnysis
91–100 proc.	55–60 tšk.	10	

## VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. NŠA demonstracinėje testavimo sistemoje BETA (prisijungimo adresas <https://beta.etestavimas.lt/>) skelbiami PUPP užduočių pavyzdžiai.

---